

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

29. Barbitonsoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

linos nentes, famuli comitantes, Dominum per Urbem moderare, etiam cum rheda obambulantes; Iter lecti-
ca, arvi, equo peragentes; Cantores, Sacerdotes; qui ve-
des conantur; Ancillæ levia servitiorum exhibentes,
Medici, Chirurghi, Confessarii, Lectores cujuslibet scien-
tiæ, etiam qui plus Lectiones more ordinario legunt,
de in universum ij, qui ea officia exercent, quæ ingenij
virescentur, ut Advocati, Procuratores, Scholastici,
et similes; omnes, inquam, hi mihi videntur, artes mi-
nime per se laboriosas exercere, adeoque à jejunio per
se non exco-ari. Ita Doctores citati, & citandi
de nequaquam exco-ari. Ita quidam aliqui de aliquibus ex his asseverant,
per se, inquam, nam scio facile ratione alicujus gravis
committantur per accidens excusari posse, Fac enim pe-
ccatum famulum Domino per Civitatem totum diem
negotiant famulatum præstare debere; Fac Cantorem
negotiant famulatum præstare debere; Fac Advocatum, Le-
ctorem, confessarium, nisi alimento se refectent, suis
audientibus, auditibus, penitentibus facere satis non
posse; Fac navi iter agenti, sive gravem pati naufragam,
sive cibo sufficiente destitui, &c. nonne, sed verò, per ac-
cidens, iis jejunij immunitatem concedes?

Exercitia dubie laboriosa.

26. Dubium sit: Primò, An concionatores munus
suum pro laborioso habere debeant? Respondeo, mi-
hi non distinguendum videtur: Si per totam Quadrage-
simam quotidie, vel etiam ter, quaterve in hebdoma-
da concionentur horariam plus minus, conscientiam habeant
et populum: affirmativè est respondendum, etiam si vò-
luntate, & propter lucrum (est enim opus per se pium)
concionentur; ac propterea à jejunio tunc erunt excu-
sati. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19.* Sanchez
lib. 4. de Fagund. præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8. num. 19. Layman. *lib. 4.*
de jejunio. num. 9. Diana p. 1. *tr. 2. q. 9. r. sol. 19.* Layman. *lib. 4.*
de jejunio. num. 9. Si semel, vel bis in hebdomada, ne-
quidam concionentur, Ratio est, quia frequens illa di-
cendi exercitatio iuncta cum necessario mentis labore,
labor videtur non contemnendus, qualis certe in raris
concionibus non apparet; hinc una vel altera concio in
die jejunij fortè incidens, ius ad solvendum jejunium
nequaquam dabit, nisi per accidens. Si quando scilicet
debilitas, vel quid simile id tibi astringendum persuadeat,
ad quod extendo cum Sanch. *lib. 5. de conc. cap. 1. dub. 13. n. 6.*
etiam ad diem præcedentem concioni, si debilitas, iudi-
cio prudentis, idem requirere videatur.

27. Dubium est secundò de Coquis. De quibus sic
sentio: Si sint coqui Magnatum vilioribus ministris so-
cietati, vel sint Coqui Communes paucis fercula
parantes, non excusantur à jejunio: at si sint Coqui toto
die per se exercitia culinæ exercentes, sive sint unius
Magnatus, sive numerosæ familiæ; tunc certe satis proba-
bile est eximi per se à maceratione jejunij, quia tunc est
opus verè ex se laboriosa, cum in præcedenti casu non sit.
28. Dubium est tertio: De Sartoribus, hoc est, de
illis, qui calceos consunt, quos quidem, quamvis ego
consentem non excusari, horum enim artem, quæ sedendo
exercetur, non apprehendo esse valde laboriosam; tamen
quia invenio multos, hosque magni nominis Doctores,
Laym. *lib. 4. cap. 2. d. 6. num. 43.* Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. cap. 8.*
num. 15. Laym. *lib. 4. tr. 8. c. 3. n. 3.* Sanch. *in consil. 5. c. 1. dub. 7.*
Trull. lib. 3. in dec. cap. 2. dub. 7. num. 7. illis admodum
laxare, eademque libertatem per se concedere ideo hanc
esse opinionem probabilem, ac tutam, negare non possum.
Suffragatur & ratio: quia hæc ars solùm manibus, &
brachiis; sed cruribus etiam, & pedibus, adeoque nota-
bili conatu corporis exercetur. Excipe, nisi Sutor solùm
consuat corium levi labore, deinde à ministris suendum:
vel tam molle sit corium, ut non calcei, sed pannus, vel
vestis consui videatur; nunc enim hæc Sutoria assimi-
labitur arti Sartoriæ, quam à jejunio per se paulò antè
non liberavimus. Dico denique propter auctoritatem
Doctorum esse probabile nullos artifices, atque adeò
Sutores obligari ad jejunia; quia Engenius, vel con-
sensus (sunt) iis privilegium non jejunandi; vel decla-

rayt eos non comprehendere à lege jejunij. Ita Trull. *loc. c.*
n. 9. citans Fag. & Sà, Azor. p. 1. *lib. 7. c. 17. q. 8.* Laym. *lib. 4.*
trull. d. cap. 3. n. 3. Sanch. *in consil. 5. c. 1. dub. 7. n. 7.* alique.

29. Dubium est quartò: De Barbitonforibus: Et
quidem hds per se non excuso: tum quia ipsa conditio
ralis arguit non mihi apparere valde ex se laboriosa; ut
mihi non apparuit paulò antè Sartoria: tum quia regu-
lariter satis successe, & interpolatim, non autem con-
tinuò per integrum diem hæc solet ars exerceri. Fateor
tamen facillimè iis exculationem accidentariam conve-
nire posse, cum pedibus stantes, non verò sedentes labo-
rare cogantur: Dices, Engenius I V. *supra* allatus, de-
claravit omnes artifices eximi à præcepto jejunij. Res-
pondeo, negandum id esse, quia Pontifex tantum loquitur
de artificibus exercentibus artes laboriosas: quare
semper remanet nobis facienda de artis labore discussio,
nisi forte auctoritatem Doctorum n. *præcedente* dictam
velis amplecti.

30. Inquires: Si quis artem, seu vivendi modum la-
boriosum non est ex sua conditione sortitus, potestne
ex sua voluntate laboriosum opus aliquo die assumere,
& consequenter eo die abstinendi legem licite non cu-
stodire?

Respondeo: Si id fiat aliqua notabili ex causa, posset
ut, si quis carens, v.g. Ornator Templi, ipse cum diurno
labore, ne festum relinquatur; exoneret: idem erit, si
pietatis gratià iter pedestre ad sacram Imaginè arripit;
si se flagellis usque ad sanguinem notabiliter cedat; si
ad servendum infirmis totum diem, etiam cum proprio
lucro laborando consumat: ipsa enim pietas satis ratio-
nabilem dat causam. Ita D. Th. *in 4. d. 15. q. 3. art. 1. q. 2. c.*
non mediocriter de consil. 5. Ioan. Sanch. *d. 6. n. 22.* Th.
Sanch. *in consil. 5. c. 1. dub. 11. & 12. ex part.* Idem iudico,
si quando aliquod grave commodum laborando acqui-
ram, vel incommodum à me grave abducam: tantè
enim gravitati indulgere censetur Ecclesia. Ita Less. *lib. 4.*
de just. c. 2. num. 43. Fill. *1. 3. 27. p. 2. c. 6. num. 120.* Trull. *1. 3.*
in dec. cap. 2. d. 7. num. 13. At si sine causa, ut si quis pede-
stre ad venandum solùm ob voluptatem se conferat, vel
pila ludat, vel hastiludium vacet; multò magis si cum
peccato, ut si ad adulterandum, vel ad furandum dictum
pedestre iter arripit; distinguendum erit: nam si hæc
fiant eodem die, quo urget jejunij præceptum, cum id
sit ponere directum impedimentum executioni præ-
cepti, dum præceptum urget, illicitè contra præceptum de
jejunando fient. Lege Less. *lib. 4. c. 2. n. 43.* Laym. *lib. 4. tr. 8.*
cap. 3. n. 4. Trull. *l. c. num. 13.* si verò fiant tempore remoto,
nec multum proximo ipsi diei, quo jejunium urget: non
illicite fieri *supr. §. de causis excusantib. ab auditione Sa-*
cri. per occasionem diximus; quem ut recolat, omnino
velim.

31. Olim non excusavi à jejunij lege adolescentem
mobilem, qui magna animi propensione per integros
quandoque dies, etiam cum jejunio dies concurre-
rent, per summam voluptatem, arti ferrariæ operam na-
vabat, & scloperos, similiæque bellicæ artis acquisita
instrumenta, artificis instar peritissimi fabrefaciebat. Fa-
brym ex officio dixi, in eodem hoc opere lubens excu-
so; te verò excusare nequaquam debeo, quia illi quam-
vis divitiæ ars propria, qua neminem privare inter-
Ecclesia, exculationem affert: te verò non officium tuum,
non ars propria, non labor ex aliqua rationabili causa
susceptus, nò aliud caput à jejunandi lege potest eximere.
Scio quosdam excusare eum, qui semel, aut iterum as-
sumit pilæ ludum, v.g. vel venationem, licet prævideat
se sic non posse eodem die jejunare: quia præceptum (in-
quunt) jejunij non obligat ad abstinendum ab iis ho-
nestis actionibus; Ita Trull. *l. c. n. 10.* cit. Medin. & Led.
Scio, inquam; sed iis assentiri nequeo; siquidem, dum
urget præceptum, vel est in proximo obligor non appo-
nere impedimenta ad illius executionem, ut dictum est
satis *supr. d. §. 2.*

32. Illud tanquam certum libens admitto; si etiam
cum peccato te ita defatigasti, ut non possis jejunium
patire